

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-38/11-H

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola a Mateřská škola, Lípa nad Orlicí, okres Rychnov nad Kněžnou
Sídlo:	Lípa nad Orlicí 79, 517 21 Týniště nad Orlicí
IČ:	70 999 392
Identifikátor:	600 097 315
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Jitkou Jéglovou - ředitelkou školy
Zřizovatel:	Obec Lípa nad Orlicí
Místo inspekční činnosti:	Základní škola a mateřská škola
Termín inspekční činnosti:	12. – 14. duben 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon), pro účely získávání a analyzování informací o vzdělávání dětí a žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů. Součástí inspekční činnosti je pilotáž tematické inspekce Hodnocení účinnosti podpory rozvoje sociální gramotnosti dětí a žáků.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle § 185 odst. 1 školského zákona.

Získání a analyzování informací o využívání finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných škole podle ustanovení § 163 školského zákona na realizaci pokusných ověřování a rozvojových programů.

Aktuální stav školy

Právní subjekt tvoří mateřská škola (dále MŠ) a školní jídelna (dále ŠJ) umístěné v budově jedné a základní škola (dále ZŠ nebo škola) v budově druhé. Činnosti školní družiny (dále ŠD) probíhají střídavě v prostorách ZŠ i MŠ. Obě se nacházejí ve středu obce nedaleko od sebe.

Mateřská škola je jednotřídní s celodenním provozem v době od 6:30 do 15:30 hodin. K 30. 9. 2010 bylo přijato 24 dětí. V důsledku zájmu rodičů o umístění dětí do MŠ i během školního roku (výstavba nových rodinných domů v obci) ředitelka školy ve spolupráci se zřizovatelem požádala Krajský úřad Královéhradeckého kraje a Krajskou hygienickou stanici Hradec Králové o navýšení kapacity školy na 28 dětí a k termínu 1. 1. 2011 přijala další 4 děti. V době inspekce navštěvovalo MŠ 28 dětí ve věku od tří do sedmi let.

MŠ nevykazuje v tomto školním roce děti se speciálními vzdělávacími potřebami ani děti nadané. Výše úplaty za předškolní vzdělávání byla ředitelkou školy stanovena na částku 200 Kč za měsíc.

Vzdělávací nabídka předškolního vzdělávání vychází ze školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s názvem „Mateřská škola Pohádka“ (dále ŠVP PV). MŠ nad rámec běžného vzdělávacího programu nenabízí nadstandardní aktivity. Pedagogické pracovnice zařazují v průběhu školního roku doprovodné akce a školní slavnosti s rozmanitým zaměřením (exkurze, výstavy, oslavy lidových tradic, výtvarné soutěže, karneval a další), které přispívají k obohacování poznání dětí a vhodně doplňují vzdělávací program.

V posledních letech došlo v MŠ ke zlepšení úrovně v oblasti materiálních podmínek. Zcela nově bylo zrekonstruováno vytápění a osvětlení, byl vyměněn nábytek ve třídě a v šatně dětí, modernizována byla i školní zahrada, zlepšila se estetika prostředí. Průběžně jsou podle finančních možností doplňovány hračky a učební pomůcky. Změna nastala v personálním obsazení z důvodu čerpání rodičovské dovolené učitelky MŠ. V současné době probíhá předškolní vzdělávání pod vedením tří pracovnic, z nichž odborně kvalifikovaná je pouze jedna.

Základní škola je organizovaná jako jednotřídní, s kapacitou 30 žáků a v současné době zajišťuje základní vzdělávání v rozsahu 1. – 4. ročníku podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV). Ve školním roce 2010/2011 navštěvuje školu celkem 21 žáků. Počty žáků mají velmi kolísavou tendenci, v posledních školních letech však pozvolna stoupají především díky nové místní zástavbě a s ní souvisejícím navýšením počtu zájemců. Vyučování naukových předmětů je zajištěno třemi učitelkami ve dvou třídách s dvěma odděleními, 1. a 2. ročníku a 3. a 4. ročníku. Předměty s výchovným a praktickým zaměřením se vyučují společně v jedné třídě.

Budova ZŠ se otevírá v 7:40 hodin a vyučování začíná v 8:00 hodin. Školu navštěvují pouze místní žáci, do pátého ročníku jich většina dále přechází do ZŠ Týniště nad Orlicí. K realizaci tělesné výchovy využívá škola v létě místní sportovní areál, hřiště MŠ a dětské hřiště obce. Tělesná výchova probíhá v zimních měsících v upraveném prostředí sálu místního pohostinství.

Školní družina s kapacitou 10 žáků má jedno oddělení, její provoz je částečně společný s činnostmi MŠ od 6:30 do 7:15 hodin a od 14:30 do 15:30 hodin, anebo probíhá samostatně od 11:45 do 14:30 hodin. Činnosti ŠD jsou organizovány podle školního vzdělávacího programu pro školní družinu (dále ŠVP ŠD). Tato organizace provozu

nevyhovuje potřebám dětí a žáků rozdílných věkových skupin a omezuje plnění výchovně vzdělávacích cílů v MŠ a ŠD.

Od poslední inspekce byl dokoupen žákovský nábytek a vyměněn plynový kotel. V současné době probíhá celková terénní úprava dosud zanedbané školní zahrady a předzahrádky. Od školního roku 2009/2010 byla obnovena výuka i naukových předmětů v druhé učebně. Tato místnost byla dříve používána pro pohybové aktivity. Proběhla rekonstrukce osvětlení, oken a vstupních dveří. Přístup bočním vchodem je bezbariérový.

Základní informace o škole může veřejnost získat prostřednictvím webových stránek obce na www.lipanadorlici.cz/informace-o-obci/skolka-a-skola/, údaje o škole v době inspekce nebyly aktualizované.

Mateřská škola

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Před zahájením inspekční činnosti ve škole byla provedena Českou školní inspekcí (dále ČŠI) komparační analýza ŠVP PV s platností pro školní rok 2010/2011. Z jejího výsledku vyplynulo, že není zpracován v souladu se zásadami Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání čj. 32 405/2004-22 (dále RVP PV). Ředitelka školy ve spolupráci s učitelkou MŠ s víceletou praxí zareagovala na doporučení ČŠI a ještě v průběhu inspekční činnosti chybějící informace dopracovala.

Na ŠVP PV navazuje třídní vzdělávací program. Jeho obsah tvoří plánované cíle a činnosti ve vztahu k jednotlivým integrovaným blokům. Učitelky předem nedefinují očekávané výstupy, dostatečně ani nediferencují úkoly vzhledem k věkovým předpokladům a individuálním možnostem dětí, což se negativně promítalo do průběhu vzdělávání.

Vzdělávací nabídky při inspekčních hospitacích vycházely z tématu stanoveného v ŠVP PV. V průběhu spontánních činností si děti na základě vlastního rozhodnutí vybíraly ke hře nejen hračky, ale i kamaráda. Jen některé děti si dovedly hru rozehrát samostatně, chyběla větší podnětnost a motivace i ze strany učitelek. Méně příležitostí ke spontánní hře měly děti přicházející do MŠ kolem 8:00 hodiny. Učitelky v rámci řízených aktivit nedávaly dětem více podnětů k jejich výběru. Kritériem pro dělení dětí do skupin v přítomnosti dvou učitelek byl věk dětí. Učitelkami nabízené činnosti byly nejvíce praktické a intelektové povahy. Především při činnostech s estetickým zaměřením (kreslení, malování, práce s netradičním materiálem, zdobení velikonočních kraslic) uplatnily děti vlastní tvořivost a seznamovaly se s rozmanitými výtvarnými technikami. Učitelky pracovaly s dětmi individuálně, skupinově i hromadně, ale své požadavky ne vždy dostatečně přizpůsobovaly individuálním možnostem jednotlivých dětí. Převažovaly verbální metody s tendencí předávat dětem hotové poznatky bez podpory jejich samostatného vyvozování závěrů. Řešení problémových situací zařadila v jednom případě učitelka při skupinové práci s nejstaršími dětmi. Při pedagogické práci použila metody, které děti dostatečně aktivizovaly. Učitelkami zvolená motivace podporovala zájem dětí o činnost, metody prožitkového učení byly využity částečně. Učitelky byly dětem navštěvujících MŠ jen krátce nápomocny při překonávání překážek spojených se zvykáním na prostředí MŠ.

Řízené pohybové aktivity tvořily součást sledovaných programů. Učitelky cíleně rozvíjely tělesnou zdatnost dětí a jejich pohybové dovednosti. Děti dobře reagovaly na hudební podněty, pokyny učitelky, s jistotou překonávaly překážky. Zvládaly hrubou i jemnou motoriku a prostorovou orientaci. Součástí vzdělávacích aktivit byla podpora čtenářské, matematické a sociální gramotnosti. Učitelky podporují u dětí rozvoj slovní zásoby, správnou výslovnost, přednes, vyprávění a popis podle obrazového materiálu, pravidelně dětem čtou. Především nejstarší děti rozlišovaly obrazné symboly, číslice, písmena, dobře se orientovaly v prostoru a čase. Z provedené kontroly písemných záznamů v třídních knihách vyplývala menší frekvence zařazování programů ve vztahu k matematické a čtenářské gramotnosti.

Vzdělávání dětí probíhalo v příjemné atmosféře. Bylo zřejmé, že zaměstnanci školy usilují o vytvoření prostředí, ve kterém děti nacházejí pohodu, klid a bezpečí. Děti se na učitelky obracely s důvěrou, projevovaly spokojenost, většinou respektovaly pravidla společného soužití a byly k sobě ohleduplné. Na úrovni svého věku zpravidla zvládaly sebeobslužné činnosti, kulturně stolovaly, spolupodílely se aktivně na úklidu hraček a učebních pomůcek.

Učitelky sledují dosahované výsledky a vzdělávací pokroky dětí. Jedna z učitelky tato zjištění i písemně eviduje. Zároveň také vyhodnocují naplněnost a efektivitu realizovaných integrovaných bloků. Hodnocení dětí učitelkami bylo povzbudivé, děti byly oceňovány pochvalou i za projevovanou snahu. Podpora vlastního sebehodnocení dětí nebyla zaznamenána.

Škola podle potřeby spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Rychnově nad Kněžnou. Učitelky také konzultují s rodiči nedostatky ve výslovnosti a vyjadřování dětí a doporučují jim odbornou péči klinického logopeda.

Ředitelka školy předložila dokumentaci k problematice bezpečnosti a ochrany zdraví dětí při pobytu v MŠ. Učitelky upozorňují děti na rizika ohrožující jejich zdraví, o poskytnutém poučení vedou záznamy v třídní knize. Zařazují do vzdělávacího programu témata k problematice zdraví člověka. Za příznivých venkovních podmínek pobývají děti pravidelně na čerstvém vzduchu. Organizace odpoledního odpočinku respektuje individuální potřebu dětí.

ČŠI zkonkultovala s ředitelkou školy nutnost přijetí změny v organizaci pobytu dětí venku. Bezpečnost při pobytu venku mimo území MŠ zajišťuje jedna učitelka i při počtu nad 20 dětí, což je v rozporu s příslušnou vyhláškou o předškolním vzdělávání (vyhláška č. 43/2006 Sb.). Je sice přítomna pedagogická asistentka, která má ale ve své pracovní náplni stanoveno, že za bezpečnost dětí nenese odpovědnost. Ředitelka školy na toto zjištění zareagovala a ještě v průběhu inspekce předložila dokument zachycující provedenou změnu v organizaci pobytu venku. Dále ředitelka školy na doporučení ČŠI doplnila chybějící údaje v knize úrazů MŠ tak, aby dokument byl v souladu s příslušnou vyhláškou.

Hodnocení předpokladů MŠ ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitelka školy řídí po odborné stránce mateřskou školu sama. Kompetence spojené s odborným řízením předškolního vzdělávání na kvalifikovanou učitelku MŠ nepřenesla. Styl řízení je založen především na komunikaci ředitelky školy s učitelkami a provozními zaměstnanci MŠ. Povinná dokumentace nebyla shledána v souladu se školským zákonem. V průběhu inspekční činnosti ředitelka školy zajistila doplnění těchto chybějících údajů u školní matriky a ve školním řádu MŠ. Ředitelka školy organizuje jednání pedagogické rady společně pro ZŠ a MŠ. Z obsahu písemných záznamů vyplývá projednávání zásadních dokumentů školy. V rámci předškolního vzdělávání jsou konzultovány záležitosti provozní a organizační, problematika pedagogická je zastoupena minimálně. Ředitelka školy doložila provádění kontrolní a hospitační činnosti u pracovníků MŠ.

Stávající personální podmínky nejsou optimální vzhledem k počtu zapsaných dětí. V MŠ pracují dvě učitelky, jejich úvazek je 1,58. Předepsanou odbornou kvalifikaci splňuje jedna učitelka, v MŠ působí dlouhodobě. Ředitelka školy již v průběhu inspekce v důsledku připomínek ČŠI spojených s bezpečností dětí při pobytu venku přijala okamžitě opatření a rozšířila výši úvazku na 1,87 s platností od 1. 5. 2011. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) je vedením školy plně podporováno. Obě učitelky MŠ se zúčastňují odborných seminářů a vzdělávacích akcí. Poznatky přenášejí do praxe, což bylo potvrzeno i v průběhu inspekčních hospitací. Dalšími zaměstnanci MŠ jsou pedagogická asistentka (zaměstnaná na dohodu o pracovní činnosti na tři hodiny denně), kuchařka, školnice a vedoucí stravování v jedné osobě. Pedagogická asistentka se řídí pokyny přítomné učitelky MŠ, protože na základě stanovené pracovní náplně není oprávněna provádět žádnou činnost s dětmi bez přítomnosti učitelky MŠ.

MŠ informuje zákonné zástupce a veřejnost o školním vzdělávacím programu, o akcích školy, kritériích a způsobu přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání. K zajištění informovanosti učitelky využívají nejen každodenních rozhovorů se zákonnými zástupci dětí, ale i společných setkání organizovaných v průběhu školního roku, nástěnek a informačních tabulí.

MŠ je umístěna v samostatné budově, projektované pro účely předškolního vzdělávání. V části budovy byly prostory uzpůsobené pro výdej stravy žákům základní školy. Prostorové podmínky umožňují realizaci různorodých individuálních, skupinových i frontálních aktivit. Dětem zmodernizované prostředí plně vyhovuje. Třída je vybavená nábytkem vhodným svou velikostí pro děti tohoto věkového složení.

Prostředí školy je esteticky upravené. V prostorách třídy a herny jsou vytvořeny hrací koutky pro námětové a tvořivé hry, jsou převážně dobře vybaveny a motivují děti pro rozvoj jejich spontánních her. Průběžně jsou doplňovány hračky, učební pomůcky a knihy. MŠ má dobré podmínky pro rozvoj čtenářské, matematické a informační gramotnosti. V herně je umístěn počítač s výukovými programy pro děti předškolního věku, v době inspekční činnosti ho děti nevyužívaly. Na běžné úrovni je nabídka tělovýchovného náradí, náčiní a audiovizuální techniky.

Školní zahrada doznala v posledních letech také pozitivních změn, poskytuje prostor pro celoroční využití. Je vybavena dřevěnými tělovýchovnými prvky a pískovištěm (v době inspekce nebylo pískoviště opatřeno ochranným zakrytím). Zřizovatel školy se snaží dle finančních možností svého rozpočtu udržovat a vylepšovat stav budovy a školní

zahrady a zajišťovat potřebné vybavení MŠ. Ředitelka školy má konkrétní představu o dalším zlepšování a zkvalitnění zázemí pro předškolní vzdělávání.

Z hodnocení a vyjádření ředitelky a učitelek školy vyplývá, že MŠ úspěšně rozvíjí spolupráci se zákonnými zástupci dětí, zřizovatelem a dalšími institucemi v obci, ale i blízkém okolí (Týniště nad Orlicí, Častolovice). Společně organizované akce a navštěvované aktivity (divadelní představení, koncerty, výstavy, „pracovní dílny“ s rodiči a další) mají pozitivní vliv na rozšíření vzdělávací nabídky a osobnostní rozvoj dětí. MŠ prezentuje pravidelně své výsledky, vystavuje výtvarné práce dětí, připravuje veřejná vystoupení pro rodiče a širší veřejnost, pravidelně se zapojuje do výtvarných soutěží (např. „Požární ochrana očima dětí“). Spolupráce MŠ se ZŠ je především zaměřena na plynulý a bezproblémový přechod dětí do ZŠ.

Základní škola

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola zajišťuje všem žákům rovný přístup ke vzdělávání. Rodiče jsou o zápisu do prvního ročníku informováni včas a dostatečným způsobem, především prostřednictvím osobních pozvánek, vývěsek v obci a místním rozhlasem. K základnímu vzdělávání byli přijati všichni zájemci bez jakékoli diskriminace.

Organizace vzdělávání je přizpůsobena potřebám malé školy. Počet žáků ve třídě a délka všech přestávek respektují příslušné právní předpisy. Disponibilní hodinové dotace učebního plánu jsou využity k posílení předmětů český jazyk, matematika a vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Z důvodu zajištění zvýšení efektivity výuky ředitelka školy upravila rozvrh hodin od 18. dubna 2011 tak, aby 2 hodiny 2. ročníku byly vyučovány samostatně (matematika a český jazyk) a výuka 19 hodin byla organizována ve dvou třídách s dvěma odděleními 1., 2. ročníku a 3., 4. ročníku (český jazyk, matematika, anglický jazyk, 1 hodina vlastivědy a 1 hodina prvouky). Výuka ostatních předmětů probíhá společně v jedné třídě se čtyřmi odděleními. Méně vhodné začlenění dvou (ze tří) hodin anglického jazyka na konec výuky je způsobeno organizačními důvody.

Škola nenabízí žádný volitelný ani nepovinný předmět. Pro rozvoj osobností žáků a vhodného využití jejich volného času byla organizována jedna zájmová aktivita, která probíhala společně pro děti MŠ a žáky ZŠ od října 2010 do března 2011 (taneční kroužek). Do činností ŠD se z kapacitních důvodů může zapojit pouze deset žáků 1. a 2. ročníku. Žáci však využívají možnosti navštěvovat zájmové útvary DDM „Sluníčko“ v Týništi nad Orlicí. Škola každoročně organizuje plavání pro všechny žáky, dopravní výchova je prováděna teoreticky v rámci hodin prvouky.

Školní klima je vůči žákům vstřícné, učitelky tolerují osobní tempo žáků, v případě potřeby využívají individuální přístup k nim. V malém kolektivu zaměstnanců školy jsou budovány pěkné vztahy. Komunikace se žáky je zpravidla bezproblémová. Na základě doporučení školských poradenských zařízení učitelky přizpůsobují náročnost požadavků na žáky. Psychologické vyšetření a speciálně pedagogické vyšetření z důvodu specifických poruch učení absolvovali dva žáci, o úpravu jejich vzdělávání rodiče zatím nepožádali.

Výsledky vzdělávání žáků jsou hodnoceny podle schválených kritérií, hodnocení žáků je zpravidla motivující. Podpora rozvoje osobností všech žáků byla sledována při hospitační činnosti, která proběhla ve všech čtyřech ročnících u tří vyučujících ZŠ.

Učitelky se snaží rozvíjet a kultivovat estetické vnímání, citění a prožívání žáků. Vnitřní prostory školy jsou vkusně zařízené. Skromné vybavení školy učebními pomůckami pro žáky 3. a 4. ročníku doplňují učitelky používáním vlastních pomůcek.

Ve výuce učitelky využívají především klasické metody práce, hodiny organizují se skupinami žáků, střídají přímou a samostatnou práci žáků jednotlivých ročníků. Organizace práce v odděleních ve sledované výuce byla zpravidla promyšlená a vyvážená. Pokyny žákům učitelky předávaly verbálně, žáci zpravidla neměli zrakovou oporu. Učitelky k žákům přistupují s taktem, ne vždy se jim však daří zaměstnat všechny žáky tak, aby výuka v jednotlivých odděleních probíhala plynule a nedocházelo k prostojům.

Žáci pracovali s učebnicemi a doplňkovými cvičebnicemi, pracovními sešity, pracovními listy, omalovánkami a kartami čísel. Z techniky byl využit přenosný CD přehrávač k poslechu angličtiny a kontrole porozumění cizímu jazyku. Kromě frontální přímé práce se žáky a individuální samostatné práce učitelky zařadily řízené rozhovory, orientační zkoušení, při výuce přírodovědy i experiment (založení pokusu s klíčením semen).

Relaxační a odpočinkové činnosti, např. vybarvování obrázků, hry a soutěže, byly součástí výuky žáků 1. i 2. ročníku. Učitelky méně využívaly problémové otázky, nové učivo vyvozovaly zpravidla samy a předávaly žákům hotové poznatky. Žákům jsou pravidelně zadávány domácí úkoly, které jsou kontrolovány a vyhodnocovány. Při větší chybovosti následuje prodloužený výklad. Učitelky se na výuku připravují, zohledňují vzdělávací potřeby jednotlivců, ke správné technice nácviku čtení využívají tzv. přípravné čtení.

Odpovědi žáků učitelky vhodně usměrňovaly a zobecňovaly. Kladly důraz na vysvětlení významu neznámých slov, ale pouze ve verbální rovině, nebyly využity obrázky, vyhledávání v encyklopediích či na internetovém prohlížeči. Žáci projevovali kompetence úměrné svému věku a schopnostem, často se však vyjadřovali jednoslovně, málo se nad otázkami učitelek zamýšleli. Žáci mají možnost sdělení svých názorů a zkušeností, učitelky jejich vyjadřování vhodně opravují.

Žáci jsou vedeni k šetrnému hospodaření tříděním druhotných surovin, k ochraně přírody, toto učivo je opíráno o praktické zkušenosti. Matematická gramotnost žáků je rozvíjena na požadované úrovni. Při řešení slovních úloh žáci dodržovali správný postup. Ve snaze vyhnout se chybám byly někdy využívány méně efektivní metody výuky, kdy při samostatné práci řeší žák úlohu na tabuli nebo ústně ji diktuje ostatním.

Pro výuku anglického jazyka škola zajistila základní materiální podmínky (učebnice, pracovní sešity a CD), další pomůcky ani výukové programy k dispozici nejsou. Žáci byli při výuce angličtiny hlučnější, aktivně však komunikovali s vyučující, samostatně pracovali a plnili úkoly. Organizace výuky při práci žáků 3. a 4. ročníku ve dvou odděleních byla zvládnuta, učitelka podle potřeby poskytovala žákům individuální pomoc. Vyučující málo používala anglické pokyny, informace k organizaci hodiny prováděla převážně v češtině. V době inspekce nebyl v provozu ani jeden žákovský počítač. Funkční byl pouze počítač pro potřeby ředitelky školy.

Rozvoj sociální gramotnosti je školou podporován, vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je posílena o dvě disponibilní hodiny. Žáci se v rámci výuky pravidelně zúčastňují zajímavých akcí, např. exkurzí, divadelních představení, výstav atp., které jim přinášejí nové znalosti a prohlubují jejich dovednosti. Volba exkurzí navazuje na probírané učivo, žáci poznávají nejbližší region.

Ve škole jsou ve školním roce 2010/2011 organizovány tři celoškolní projekty: Recyklohraní, Vesmír – škola kosmonautů a Král kavalír. Touto formou jsou také nenásilně naplňovány tematické okruhy většiny průřezových témat. Žáci získávají návyky a dovednosti charakterizované klíčovými kompetencemi komunikativními, sociálními, personálními a pracovními. Ve sledovaných hodinách základů společenských věd nebyla využita didaktická technika ani alternativní zdroje informací. Úroveň zápisů v sešitech je velmi dobrá, poznámky jsou učitelkami pravidelně kontrolovány.

Sociální gramotnost žáků škola posiluje řadou tradičních akcí podporujících sounáležitost žáků se školou a aktivitami, které žáky vybavují dovednostmi pro jejich aktivní zapojení do života demokratické společnosti. K nejdůležitějším patří různá kulturní vystoupení na veřejnosti.

Výsledky vzdělávání a chování žáků se pravidelně zabývá pedagogická rada. Za poslední tři roky žádný žák neopakoval ročník, převažují žáci, kteří prospěli s vyznamenáním nad žáky prospívajícími. Učitelky identifikují žáky s riziky školní neúspěšnosti a dále s nimi pracují. Možnosti externího hodnocení výsledků vzdělávání žáků škola nevyužívá, ani jiné porovnávání výsledků žáků. Dle sdělení ředitelky školy nemají žáci při přechodu do 5. ročníku žádné závažné problémy.

Hodnocení předpokladů ZŠ ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

ŠVP ZV s motivačním názvem „Škola dobré pohody. Škola v pohodě!“ z roku 2007 byl ČŠI v červenci 2010 porovnán s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále RVP ZV). Kontrolou příslušných dokumentů bylo zjištěno, že vzdělávání od 1. 9. 2007 nebylo organizováno v souladu se školskými normami. Učební plán jednotlivých ročníků ŠVP ZV, který byl v jednotlivých letech postupně aplikován do jednotlivých ročníků, nebyl v souladu s aktuálně platným učebním plánem RVP ZV. Místo předepsané týdenní dotace pro 1. stupeň 118 hodin, bylo plánováno pouze 114 hodin, což neodpovídalo ani dotaci dobíhajícího vzdělávacího programu MŠMT Základní škola, který předepisoval 117 hodin. Nedostatky zjištěné srovnávací analýzou ŠVP ZV s RVP ZV školní inspektorka projednala s ředitelkou školy.

Od 15. září 2010 byl upraven učební plán pro žáky 1. – 4. ročníku, ale vykazoval opět chyby. Při inspekce bylo zjištěno, že žáci se učí podle následujícího učebního plánu: v 1. ročníku je týdenní dotace 20 hodin, ve 2. ročníku 21 hodin, ve 3. ročníku 24 hodin, ve 4. ročníku 25 hodin. Ve ŠVP ZV byla pro 5. ročník uvedena dotace 28 hodin, což odporuje ustanovení, podle kterého nesmí být překročena maximální týdenní hodinová dotace ve 3. až 5. ročníku 26 hodin. Ve školním roce 2010/2011 nebyl do rozvrhu hodin žáků 4. ročníku zařazen předmět informatika, který byl uveden v platném znění ŠVP. Na základě přetrvávajících nedostatků zjištěných při inspekci provedla ředitelka školy další úpravu rozvrhů hodin v 1. až 4. ročníku a úpravu učebního plánu pro 1. až 5. ročník. Tyto provedené změny jsou v současné době v souladu s aktuálním zněním RVP ZV. ŠVP je veřejnosti přístupný v prostorách školy.

Škola vypracovala ŠVP ŠD, který nebyl zcela v souladu se školským zákonem. Ředitelka školy v průběhu inspekce reagovala na připomínky ČŠI a dokument doplnila o chybějící části tak, aby všechny potřebné náležitosti splňoval.

Ředitelka školy byla do své funkce jmenována na základě konkurzního řízení v roce 2001. Neabsolvovala však zatím potřebné funkční studium pro ředitele škol

a školských zařízení, a tak do současné doby nesplňuje všechny předpoklady pro výkon této funkce.

Pracovní povinnosti a příslušné odpovědnosti každého pracovníka vyplývají z pracovních náplní, z organizačního řádu a organizačního schématu školy. V době nepřítomnosti ředitelky školy je jejím zastupováním pověřena druhá učitelka. Přenos informací a vzájemná komunikace je postavena především na každodenním kontaktu a spolupráci všech učitelek. Ředitelka školy provádí minimálně dvakrát ročně hospitační činnost. Zpracovala koncepci školy, plán práce a na začátku každého školního roku vytváří celoroční plán činnosti školy. Tato a jiná dokumentace školy má spíše formální charakter, některé části povinné dokumentace byly na doporučení ČŠI ředitelkou školy přepracovány a doplněny. Organizace řízení školy a celková koncepce sice odpovídá podmínkám málotřídní školy, ale vlastní řídicí činnost plně neodpovídá současným potřebám školy.

Pedagogická rada se schází pravidelně čtyřikrát ročně, z těchto jednání jsou pořizovány zápisy s vypovídající hodnotou. Na jednání pedagogické rady navazují současně porady provozní. Vydaný školní řád je vytvořen v souladu s právním předpisem, jeho součástí jsou pravidla pro hodnocení prospěchu a chování žáků, veřejnosti je zpřístupněn. Školní matrika je vedena v předepsaném rozsahu v písemné i elektronické podobě, tu zajišťuje administrativní pracovnice.

Ředitelka školy zpracovala výroční zprávu a vlastní hodnocení školy za poslední tři ukončené školní roky podle požadované struktury, objektivně vyhodnotila její pozitiva a negativa. Při tomto hodnocení vycházela z informací od rodičů a žáků získaných dotazníkovým šetřením.

ZŠ v době inspekce vykazovala personální rizika. Na vyučování se podílejí tři učitelky s přepočteným úvazkem 2,4. Ani jedna z nich zatím nesplňuje podmínky odborné kvalifikace pro výuku žáků 1. stupně ZŠ. Ředitelka školy a zároveň třídní učitelka má ukončené středoškolské vzdělání pro vychovatele domova mládeže, začínající učitelka dokončila gymnázium a studuje obor učitelství pro 1. stupeň ZŠ na pedagogické fakultě, učitelka anglického jazyka má vysokoškolské vzdělání, obor žurnalistika. Tyto pedagogické pracovnice mohou provádět přímou činnost se žáky, protože na pedagogy bez odborné kvalifikace se vztahuje přechodné ustanovení zákona o pedagogických pracovnicích. Začínající učitelce je dle potřeby podávána náležitá odborná pomoc od ředitelky školy, která již má dlouholeté praktické zkušenosti.

DVPP je ředitelkou školy podporováno. Z předloženého plánu a osvědčení o absolvování vzdělávacích akcí vyplývá, že se učitelky zúčastňují odborných seminářů a školení v souladu s potřebami školy. Takto získané informace a zkušenosti si vzájemně předávají a následně je aplikují do praxe.

Spolupráci se zřizovatelem hodnotí ředitelka školy jako velmi dobrou. Při škole je zřízena školská rada, která se schází dvakrát ročně, pracuje neformálně, seznamuje se s potřebnými dokumenty školy a některé dále schvaluje. Na svá jednání zve i ředitelku školy, vzájemná spolupráce je na dobré úrovni. Na upozornění ČŠI byl doplněn počet členů školské rady tak, aby odpovídal příslušnému právnímu předpisu.

O výsledcích vzdělávání žáků jsou rodiče informováni především prostřednictvím notýsků a žákovských knížek či na pravidelných třídních schůzkách konajících se čtyřikrát v roce. V případě potřeby lze s pedagogickými pracovníky školy domluvit individuální konzultace. Škola se snaží udržovat dobré partnerské vztahy s rodiči a širokou veřejností i díky mnohým veřejným vystoupením a dalším akcím, které organizuje. Škola

spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Rychnově nad Kněžnou. Prezentuje svoji činnost v místním čtvrtletním zpravodaji „Lipské ozvěny“.

Materiální a prostorové podmínky vyhovují potřebám školy. Vnitřní prostory jsou v závislosti na finančních možnostech udržovány a modernizovány. Třídy jsou vybaveny moderním kvalitním i starším jednodušším nábytkem zohledňujícím rozdílnou tělesnou výšku žáků, tabulemi s dřevěným a magnetickým povrchem. Výuka probíhá ve dvou kmenových učebnách (jedna z nich byla zřízena z bývalé tělocvičny) a v jedné malé, ne zcela prakticky umístěné počítačové učebně se čtyřmi počítači s tiskárnou připojenými k internetu, která navazuje na sborovnu školy. Dosluhující počítačová technika z bývalého projektu Indoš nepostačuje současným potřebám školy, její modernizace bude řešena z prostředků projektu EU peníze školám. Při výuce lze využít radiomagnetofon a pomůcky pro pohybové hry.

Zřizovatel řeší posílení slabého přívodu elektroinstalace. Současný technický stav opláštění budovy i oplocení školy není nejlepší. Pedagogické pracovnice mají k dispozici místnost s počítačem, kopírkou a tiskárnou.

Všichni žáci jsou na začátku a v průběhu školního roku prokazatelně seznamováni s pravidly bezpečnosti ve škole a při akcích pořádaných školou. Vnitřní prostory školy využívané žáky se jeví v době inspekce jako bezpečné. Dohled nad žáky o přestávkách i mimo ně je plně zajištěn. Kniha úrazů je vedena, drobné formální nedostatky v ní byly odstraněny již v průběhu inspekční činnosti. Počty žakovských úrazů jsou celkově nízké a mají klesající tendenci. Ředitelka školy se snaží vyhodnocovat zdravotní a bezpečnostní rizika ve škole a přijímat opatření k jejich minimalizaci. Prevenci sociálně negativních jevů se škola věnuje dostatečným způsobem. Závažnější problémy tohoto rázu se v současné době ve škole nevyskytují. Zpracován a realizován je minimální preventivní program.

Zřizovatel svěřil škole nemovitosti (budovu s okolními pozemky) k jejich bezplatnému užívání. Ředitelka školy využívá pro zabezpečení činnosti školy a její rozvoj vícezdrojové financování. Ve sledovaných letech 2008 až 2010 byly nejvýznamnějším zdrojem finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání a rozvojové programy. Na chodu školy se významně podílel zřizovatel, který poskytoval příspěvek určený na její provoz, z jehož prostředků škola hradila také náklady na DVPP, na učebnice a učební pomůcky včetně ICT. Zřizovatel navíc financoval i mzdové náklady na pomocnou pracovníci k dětem v MŠ a administrativní zaměstnankyni ZŠ.

Prostřednictvím účelových dotací poskytnutých ze státního rozpočtu na realizaci rozvojových programů v oblasti zvýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků, úrovně odměňování provozních zaměstnanců a posílení platů nad rámec normativního rozpisu přímých výdajů ředitelka školy mohla v letech 2008 a 2009 jednak diferencovaně ocenit práci jednotlivých pracovníků a jednak pokrýt zvýšené náklady spojené se změnou zákona v oblasti odměňování provozních zaměstnanců. V letech 2009 a 2010 škola obdržela ze státního rozpočtu finanční prostředky z rozvojového programu určeného na školní vybavení pro žáky 1. ročníků. Tyto prostředky umožnily ředitelce školy nákup potřebných učebnic a školních pomůcek pro žáky. Všechny účelové dotace poskytnuté ze státního rozpočtu škola čerpala v souladu s jejich pravidly a účelem jejich poskytnutí. Škola se zapojila do grantu EU peníze školám se zaměřením na oblast cizí jazyky, interaktivního učení a matematiku. Realizaci schváleného projektu však dosud nezahájila.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola zajišťuje vzdělávání a školské služby v souladu s údaji v zápisu do rejstříku škol a školských zařízení.

Předškolní vzdělávání je organizováno v podnětném prostředí a jeho programová nabídka vychází z ŠVP PV, který je po úpravě v průběhu inspekční činnosti v souladu s RVP PV. Modernizace materiálního zázemí školy pozitivně přispěla k naplňování přijatého programu. Informace o vzdělávací nabídce MŠ škola zveřejňuje dostupným způsobem pro všechny zájemce o vzdělávání.

Sledovaná organizace a metody práce v MŠ nevedly vždy na požadované úrovni k aktivní účasti dětí. Dílčí rezervy byly shledány v metodice plánování, ve volbě metod a v diferenciaci požadavků kladených na děti ve vztahu k jejich individuálním schopnostem. Základy klíčových kompetencí jsou rozvíjeny ve všech oblastech, příprava dětí na vstup do ZŠ je systematická a volené formy vedou k bezproblémovému přechodu dětí do ZŠ.

Personální podmínky nejsou optimální, ale přesto se absence odborné nekvalifikovanosti jedné z učitelek negativně nepromítala do kvality vzdělávacího procesu. DVPP je ředitelkou školy podporováno. Učitelky si vědomosti a poznatky získané při dalším vzdělávání vzájemně předávají a využívají je i v praxi.

System organizace a řízení předškolního vzdělávání je funkční pouze částečně. Povinná dokumentace nebyla vedena zcela v souladu se školským zákonem. Ředitelka školy prostřednictvím hospitační a kontrolní činnosti sleduje dosahované výsledky předškolního vzdělávání a plnění povinností zaměstnanců školy. Ze zjištění ČŠI však vyplývá nedostatečně účinná analýza předškolního vzdělávání a konkrétní stanovení cílů vedoucích k dalšímu zvyšování kvality práce pedagogů.

Škola má vytvořený systém v oblasti zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech, ale jeho naplněnost v době inspekční činnosti vykazovala v oblasti předškolního vzdělávání nedostatky. Pozitivem je, že ředitelka školy na zjištění ČŠI zareagovala a přijala účinná opatření ihned.

ZŠ zajišťuje rovný přístup ke vzdělávání všem žákům. Výuka se uskutečňuje podle platného školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který se orientuje na cíle vzdělávání a podporu osobností žáků. Tento dokument, který je v platnosti od 1. 9. 2007, byl dvakrát upravován a doplňován. V současné době již odpovídá požadavkům a cílům RVP pro ZV.

Dokument ŠVP ŠD je po dopracování chybějících částí v souladu se školským zákonem.

Výuka v základní škole měla v době inspekce standardní úroveň. Učitelky používaly především klasické metody a formy práce. Žáci byli motivováni a vedeni k pečlivé práci, k pravidelné domácí přípravě. Efektivita výuky byla zpravidla dobrá, převažoval však verbální způsob výuky. Účinnost vzdělávání žáků byla negativně ovlivněna absencí technické podpory výuky.

Vlastní řízení školy nebylo v době inspekce plně funkční. Zjištěné nedostatky v organizaci i vedení povinné dokumentace ředitelka školy již odstranila. Vnitřní informační systém vychází především z každodenního osobního kontaktu zaměstnanců.

Ředitelka školy dosud neabsolvovala studium pro ředitele škol a školských zařízení. Odbornou kvalifikaci nesplňuje v současné době ani jedna ze tří učitelek. Tato skutečnost se však nijak výrazně negativně neprojevovala na samotné kvalitě hospitovaných hodin, ale nedostatky byly zjevné v plánování činnosti a řízení školy. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno.

Materiální podmínky ZŠ umožňují realizovat stanovené vzdělávací cíle v 1. až 3. ročníku, materiální podpora výuky žáků 4. ročníku je však málo dostatečná. Škola disponuje starší výpočetní a kancelářskou technikou, která v současné době již nestačí jejím potřebám. Ředitelka školy zajišťuje bezpečné a zdravé prostředí s příznivým sociálním klimatem pro všechny žáky ZŠ. Prevence sociálně negativních jevů je školou účinně realizována.

Spolupráce se zřizovatelem, zákonnými zástupci žáků a dalšími partnery školy je na dobré úrovni. Škola se snaží různými způsoby prezentovat na veřejnosti, její internetové stránky však nejsou aktualizované.

S finančními prostředky státního rozpočtu nakládala škola efektivně a hospodárně. Ředitelka školy využívá všech dostupných zdrojů k podpoře činnosti školy.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Česká školní inspekce v souladu s ustanovením § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 15. července 2011 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků:

- *chybějící vzdělání ředitelky školy zaměřené na řízení školství ve smyslu ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.*

Česká školní inspekce v souladu s ustanovením § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 31. srpna 2011 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků.

- *chybějící vzdělání ředitelky školy zaměřené na řízení školství ve smyslu ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.*

Obě zprávy zašlete na adresu Česká školní inspekce, Horská 5, 541 01 Trutnov, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.h@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Horská 5, 541 01 Trutnov, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.h@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Královéhradeckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Trutnově dne 12. 5. 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Martin Fiala, školní inspektor

Martin Fiala v. r.

Bc. Miloslava Beránková, školní inspektorka

Miloslava Beránková v. r.

Mgr. Bc. Květoslava Dřevíková, školní inspektorka

Květoslava Dřevíková v. r.

Mgr. Ladislav Kosa, školní inspektor

Ladislav Kosa v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Lípě nad Orlicí dne 16. 5. 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Jitka Jéglová, ředitelka školy

Jitka Jéglová v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.